

nyomban utbaigazitást ad. Ezt a hiányt pótolta szerző akkor, amikor a legfontosabb elévülési határidőkről az egyes jogterületeken belül analfabetikus sorrendben rövid összeállítást készített. Amennyire a cél szükségessé tette az elévülésre vonatkozó jogelméleti kérdéseket is tárgyalja, utalva mindenütt a kérdésnek magyar és külföldi jogirodalmára. Szerző ezzel hasznos könyvet adott a gyakorló jogász kezébe.

Dr. B. J.

Markovits Rodion: Szibériai garnizon. Nem regény; a regénynél több, mert történelem, de talán kevesebb is a regénynél, mert nincs benne írói fantázia, hanem csupán szintiszta valóság. Dokumentumok halmaza, melyek így együtt — az 1914—20. évek, minden kitalált históriánál színebb és hajmeresztőbb Grand Guignolja.

A jogászember is különös lapokra lelhet e csodálatos dokumentumok közt, amelyek gondolkodásra fogják készíteni. A könyv adatainak hitelességéért pedig az a sok ezer volt hadifogoly kezeskedik, aki valamely kegyes véletlen folytán hazakerült a szibériai pokolból.

Ki hinné, hogy a *magyar kereskedelmi jog* eljutott és érvényt talált *Szibériában*? Markovits könyve erről is beszél.

Amidőn a hadifoglyok a cseh uralom alatt (!) minden segélyforrástól elvágva, a maguk kezemunkájából voltak kénytelenek megélni, a táborban kisebb-nagyobb ipari és kereskedelmi vállalkozásoknak ezrei keletkeztek. Ki mit tudott, ki hogyan tudott elhelyezkedni, kiben micsoda élelmeség birt megnyilvánulni; persze mindez rangra és korra való tekintet nélkül. X. hadnagy ügynökséget szervezett, Y. őshadnagy cipészethez fogott, Z. alezredes tanoncnak szerződött hozzá és így tovább: a sok-sok existencia ismét összefonódott, a kapitalisztikus munkamegosztásnak itt is érvényesülő általános és kegyetlen szabályai szerint. És perek is keletkeztek a „felek“ között. Az első per egy ügynök-főhadnagy és egy dobozgyáros-hadapród közt indult meg, mert a dobozgyáros nem megfelelő vignettájú puderes dobozokat akart szállítani, melyeket a vevő annak rendje és módja szerint kifogásolt és rendelkezésére bocsájtott. A pert a tábori kereskedelmi törvényszék döntötte el, a hazai jog szellemében: a vevőt megfelelő árleengedéssel kötelezte a némi hibában szenvedő áru átvételére. A tábori kereskedelmi törvényszék mellett csakhamar megalakult a tábor polgári bírósága is, az állandó választott bíróság, a váltóbíróság, amely bíróságok ítélkezésének a telepek és vállalatok alávetették magukat. A bíróságokat persze a jogkereső közönség tartotta fenn, ami egy csomó jogász-tisztnek adott megélhetést. Még védjegyhivatal is létesült, a gyártmányok utánzásának megátalására. Az ítélkezés jóságából valószínűleg keveset vont

le az a körülmény, hogy a hazai törvényeket csak emlékezetből idézhették s persze senkit sem lehetett rákényszeríteni arra, hogy több törvényre emlékezzék, mint amennyit akar. És mindez — a Jeniszei folyó partján, Ázsia legközepén, a gorodoki táborban!

A könyv írója a maga egyéniségét igyekszik elrejtteni az események rengetegében, ám a nemesszívü lateinernek és jogásznak a szeme ki-kivillan mégis a borzalmak és világ-történeti furcsaságok szövedékén keresztül is.

A könyv befejezése pedig a hadifogságból hazatérő, otthon gyökerét és existenciáját vesztett jogászembernek tragikus sóhajával záródik, akinek a fájdalmas, de felelőtlen multból „ki kell mennie megint a kis diploma-vitorlával az életvizekre . . . élni kell“. Oh de megértjük mi ezt, akik mindnyájan kis diploma-vitorlával hajóházunk a viharos vizeken: jó szelekre várva, jó szerencsét lesve.

Az hiszem, jogi szaklapban is helyes, ha erről az érdekességében és megírásában egyaránt rendkívüli könyvről — jogászszeleméből megemlékezünk.

Dr. Fränkel Pál.

Sajtó alatt van és legközelebb megjelenik

Dr. Mandel Károly

ügyvéd

A nőkről szóló magyar törvénycikkek gyűjteménye.

Magy. Törv. Grill-féle kiadásában most jelentek meg :

Gaár Vilmos

Igazságügyi eljárás és telekkönyvi szervezet
egy kötetben

Szende Péter Pál

Kötelmi jog

Törvény, MT., rendelet és egyéb joganyag rendszeres feldolgozásában. Két kötet.

Egy kötet bolti ára 24 P, bekötve.